

РЕШЕНИЕ

№ 154

гр. Пловдив, 26.04.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД – ПЛОВДИВ, 3-ТИ ГРАЖДАНСКИ СЪСТАВ, в публично заседание на дванадесети април през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Вера Ив. Иванова

Членове: Катя Ст. Пенчева

Тодор Илк. Хаджиев

при участието на секретаря Мила Д. Тошева
като разгледа докладваното от Катя Ст. Пенчева Въззивно търговско дело № 20235001000116 по описа за 2023 година

Производството е въззивно по реда на чл.258 и сл. ГПК.

С решение №260219/27.10.2022г., постановено по търг.д. №1099/2019г. по описа на окръжен съд П., „Д.-О.з.“ ЕАД, ЕИК ***** е осъдено да заплати на А. Ц. Ц. ЕГН ***** сумата 25 000лв., обезщетение за неимуществени вреди - болки и страдания от травми разкъсно-контузна рана на лице и „закрито счупване на ацетабулума. Фрактура пелвис. Фрактура фундус ацетабули дестра ет марго пост.ацетабули дестра“, настъпили в резултат на пътнотранспортно произшествие, настъпило на 10.06.2019г. в с. М., обл. П., на ул. „П.“, по вина на Н.И.Ц. ЕГН *****, при управление на МПС - лек автомобил марка и модел „Л.Н.“ с рег. №*****, за което е образувана преписка щета №*****, както и обезщетение за имуществени вреди в резултат на същото пътнотранспортно произшествие в размер на 969лв., за заплатени 29лв. – потребителска такса; 30лв. – такса за придружител и 910лв. – заплатена цена на стандартна реконструктивна плака материал – 2 бр., ведно със законната лихва върху посочените суми, считано от 08.11.2019г., до окончателното им изплащане, като са ОТХВЪРЛЕНИ

предявените искове в останалата им част до пълния предявен размер от 80 000лв. – за иска за обезщетение за претърпени неимуществени вреди, както и до 1 938лв. – за иска за обезщетение за претърпени имуществени вреди, от които 58лв. – заплатена потребителска такса; 60лв. – такса за придружител и 1 820лв. – заплатена цена на стандартна реконструктивна плака материал – 2 бр.

„Д.-О.з.“ ЕАД, ЕИК ***** е осъдено да заплати на адвокат П. К. – САК, в качеството ѝ на процесуален представител на ищеца А. Ц. Ц. ЕГН *****, на основание чл.38, ал.1, т.2 от ЗАдв., адвокатско възнаграждение в размер на 1 309.07лв. без ДДС или 1 570.88лв. с ДДС.

„Д.-О.з.“ ЕАД, ЕИК ***** е осъдено да заплати по сметка на Окръжен съд П. държавна такса съобразно уважената част от исковете в размер на 1 038.76лв.

А. Ц. Ц. ЕГН ***** е осъден да заплати на „Д.-О.з.“ ЕАД, ЕИК ***** направените по делото разноски, съобразно отхвърлената част на исковете, в размер на 1 884.40лв., от които 1109.08лв. с ДДС – адвокатско възнаграждение.

С решение №260006/17.01.2023г., постановено по реда на чл.247 от ГПК, е допусната поправка на очевидна фактическа грешка в решение №260219/27.10.2022г., като са отхвърлени исковете за присъждане на законната лихва върху главниците за периода 18.06.2019г. – 08.11.2019г.

Срещу постановеното решение №260219/27.10.2022г. е подадена въззивна жалба от ищеца в първоинстанционното производство – А. Ц. Ц., като въззивната жалба е срещу отхвърлителната част от решението. Въведени са оплаквания за несъответствие на определеното обезщетение с принципите на справедливостта – чл.52 от ЗЗД и несъгласие с изводите на съда за наличие на съпричиняване, на самостоятелно основание са въведени оплаквания относно началния момент на присъдената законна лихва. По отношение определения размер на обезщетението за неимуществени вреди се твърди, че първостепенният съд е ценил само част от доказателствата по делото, като друга част от тях, касаещи получените от пострадалия травматични увреждания, е напълно игнорирана, не е извършена правилна преценка на писмените и гласни доказателства, определеният размер обезщетение не е съобразен със съдебната практика в подобни случаи, икономическата

конюнктура в страната. По отношение на възприетото от съда съпричиняване се твърди, че съдът се е произнесъл по непредявено възражение за съпричиняване, в нарушение на процесуалните правила. Това оплакване се аргументира с факта, че в отговора на исковата молба ответникът е възразил, че ищецът не се е движел възможно най-близко до дясната граница на платното за движение и че е предприел маневра без да се увери дали няма насрещно движещи се МПС, а в мотивите на решението съдът е приел, че е основателно възражението на ответника за съпричиняване, изразяващо се в това, че пострадалият се е движел в насрещната лента за движение, сам, внезапно е предприел завой наляво и е причинил сблъсъка, като не се е съобразил с пътната обстановка и атмосферните условия – каквото възражение от страна на ответника не е въведено. По отношение възприетото от съда наличие на съпричиняване от страна на пострадалия се твърди, че съдът неправилно е кредитирал всички изготвени по делото експертизи. Коментирани са заключенията от комплексна съдебномедицинска и автотехническа експертиза и от допълнителна автотехническа експертиза, както и разясненията на вещото лице, дадени в съдебно заседание и показанията на свидетеля Н.Ц. – водач на лек автомобил марка и модел „Л.Н.“ и свидетелката В.Д.. При условието на евентуалност е изразено и оплакване, че съдът е възприел и определил завишена степен на съпричиняване от страна на пострадалия – 50%, като според жалбоподателя, съпричиняването би било едва в обем 20%, което е незначително и не следва да се отразява на размера на обезщетението. Счита и че приложение в случая следва да намери и приетото с ТР №1/01.08.2022г. по тълк. Дело №1/2021г. на ВКС, а именно, че при прилагане разпоредбата на чл.51 ал.2 от ЗЗД, преценката на съда за размера на справедливото обезщетение за неимуществени вреди от деликт, не е ограничена от заявената претенция, но не може да се присъди сума, надхвърляща поисканата с петитума на исковата молба. Изложени са подробно доводи и оплаквания, че първостепенният съд неправилно е определил началния момент на законната лихва – 08.11.2019г., при неправилно приложение на правната норма – чл.429 ал.3 от КЗ. Иска се решението да бъде отменено в обжалваната част и да се постанови друго, с което искът за неимуществени вреди да бъде уважен в пълен размер – 80 000лв., т.е. – да се присъдят допълнително 55 000лв.; искът за имуществени вреди да бъде уважен в пълен размер – 1 938лв., като се присъдят

допълнително 969лв. Иска се да бъде присъдена и законната лихва върху обезщетенията за неимуществени и имуществени вреди считано от 07.08.2019г. Претендира се адвокатско възнаграждение по реда на чл.38 ал.1, т.2 от ЗА.

С постъпилия отговор в срока по чл.263 ал.1 от ГПК от въззиваемата страна – „Д.-О.з.“ ЕАД, въззивната жалба се оспорва изцяло. Претендира се юрисконсултско възнаграждение.

С въззивната жалба и постъпилия отговор не са предявени доказателствени искания.

Въззивната жалба е допустима, като депозирана в законоустановения срок от надлежна страна и с предписаното от закона съдържание.

Съгласно чл.269 от ГПК, въззивният съд проверява правилността на първоинстанционното решение в рамките на релевираните оплаквания, а служебно следва да ограничи проверката си само за валидност, допустимост на решението в обжалваната част и спазване на императивните норми на материалния закон.

Предмет на обжалване в настоящия процес е валидно и допустимо решение.

Същото е постановено по предявени обективно съединени иски с правно основание чл.432 ал.1 от КЗ – за присъждане на застрахователно обезщетение за претърпени неимуществени и имуществени вреди.

Ищецът А. Ц. Ц. е изложил фактически твърдения за наличие на предпоставките по чл.432 ал.1 от КЗ, а именно: На 10.06.2019г. в с. М., на улица *-* №*, лек автомобил „В.“, с държавен регистрационен №*****, управляван от Н.И.Ц., нарушил правилата за движение по пътищата, с което предизвикал пътно-транспортно произшествие и блъснал насрещно движещия се велосипедист А. Ц. Ц.. Вследствие на описаното ПТП, причинено по вина на Н.Ц., на ищеца са причинени травматични увреждания, представляващи неимуществени вреди, изразяващи се в „закрито счупване на ацетабулума. Фрактура пелвис. Фрактура фундус ацетабули дестра ет марго пост.ацетабули дестра.“ Ищецът бил лекуван в КОТ в УМБАЛ „Св. Г.“ ЕАД – П. от датата на ПТП – 10.06.2019г. до 25.06.2019г. Твърди, че описаните травми са му причинили множество болки и страдания като

възстановяването от настъпилите травми продължава и впоследствие, ищецът не се чувства добре физически и емоционално, нарушен е начинът му на живот, изживял е силен психологически стрес. Твърди се и причиняване на имуществени вреди в размер на 1 938лв. - 58лв. – заплатена потребителска такса; 60лв. – такса за придружител и 1 820лв. – заплатена цена на стандартна реконструктивна плака материал – 2 бр.

Отговорността на ответника се ангажира с наличие на задължителна застраховка „Гражданска отговорност“ за лек автомобил „В.“, с държавен регистрационен №*****, по застрахователна полица №*****, валидна от 16.12.2018г. до 15.12.2019г. Ищецът е отправил до дружеството претенция за изплащане на застрахователно обезщетение съгласно чл.380 ал.1 от КЗ, по която е образувана щета №*****, но застрахователят не е определил и предложил обезщетение.

Искането, с което е сезиран съдът, е да постанови решение, с което да осъди ответника да заплати застрахователно обезщетение за понесените неимуществени вреди, в размер на 80 000лв. /след допуснато увеличение на иска/, както и обезщетение за имуществени вреди в размер на 1 938лв., ведно със законната лихва върху тях, считано от 18.06.2019г., до окончателното им изплащане.

В постъпилия в срока по чл.367 ГПК отговор от ответника „Д.-О.з.“ ЕАД се оспорват предявените искове. Не е оспорен фактът на настъпване на ПТП, наличието на валидно договорно правоотношение, произтичащо от задължителна застраховка „Гражданска отговорност на автомобилистите“. Оспорена е вината на водача на застрахованото МПС, с оглед механизма на ПТП, както и твърдените от ищеца неимуществени и имуществени вреди в посочения вид и интензитет. Въведено е възражение за съпричиняване от страна на пострадалия за настъпване на вредоносния резултат, изразяващо се в нарушение на чл.79 ал.1 от ЗДвП; чл.80, във вр. с чл.140 от ЗДвП, ищецът не се е съобразил с пътната обстановка, не се е движел възможно най-близо до дясната граница на платното за движение.

При така посочените твърдения и възражения на страните, съдът намери за установено следното:

Претенцията е за репарирание на вреди при условията, визирани в чл.432 ал.1 от Кодекса за застраховането, съгласно която увреденото лице, спрямо

което застрахованият е отговорен, има право да иска обезщетението пряко от застрахователя по застраховка „Гражданска отговорност“, при спазване на изискванията на чл.380. В чл.432 ал.1 от КЗ е признато право в полза на увреденото лице, да предяви пряк иск срещу застрахователя за заплащане на дължимото обезщетение. За да се ангажира отговорността на застрахователя по чл.432 ал.1 от КЗ, е необходимо към момента на увреждането да съществува валидно застрахователно правоотношение, породено от договор за застраховка „Гражданска отговорност“, между прекия причинител на вредата и застрахователя. Наред с това, следва да са налице и останалите предпоставки, пораждащи основание за отговорност на прекия причинител – застрахован, спрямо увредения за обезщетяване на причинените вреди – а именно: да е причинена вреда, тази вреда да е причинена виновно, наличие на причинна връзка между противоправното поведение и причинената вреда.

Установени в първоинстанционното производство и неспорни в настоящето са елементите от фактическия състав на чл.432, ал.1 от КЗ: Ищецът Ц. е претърпял неимуществени вреди, изразяващи се във физически и психически болки и страдания, вследствие на телесни увреждания, причинени при ПТП от 10.06.2019г. и изразяващи се в разкъсно-контузна рана на лицето, довела до разстройство на здравето, извън случаите на чл. 128 и чл. 129 от НК, както и счупване фундус апет акули декстра ет марто постериор апетакули декстра, по отделно и по съвкупност довели до трайно затрудняване движенията на долен десен крайник /съгласно заключението от комплексната съдебномедицинска и автотехническа експертиза/. Вредите са причинени виновно, в резултат на противоправно поведение на виновния водач на лекия автомобил с държавен регистрационен №***** - Н.И.Ц.. Извършването на деянието, неговата противоправност и виновността на дееца, са установени по задължителен и обвързващ гражданския съд ред по смисъла на чл.300 от ГПК предвид влязло в сила решение №1018/20.05.2022г. на РС – П., постановено по АНХД №20225330201747 по описа за 2022г. Със същото Н.И.Ц. е признат за виновен в това, че на 10.06.2019г., в с. М., обл. П., на ул. „П.“, при управление на МПС - лек автомобил марка и модел „Л.Н.“ с рег. №*****, е нарушил правилата за движение по пътищата, а именно чл. 20, ал. 2, изр. 1 и изр.2 от ЗДвП, като по непредпазливост е причинил на А. Ц. Ц. средна телесна повреда, изразяваща се в раздробено разместено счупване на таза в областта на дясната тазобедрена става, счупване на

ставната ямка, задния ръб на ямката и тялото на хълбочната кост, причинило трайно затрудняване движението на долен десен крайник за около 12 месеца. Установено е и неспорно в настоящето производство е наличието на причинна връзка между противоправното поведение на водача на лекия автомобил и причинената вреда. Не е спорен и специфичният елемент на визираната в чл.432 ал.1 от КЗ, във вр. с чл.343 ал.1 от КЗ функционална отговорност на застрахователя, обусловена от наличието на валидно застрахователно правоотношение, породено от договор за застраховка „Гражданска отговорност“ – със застрахователна полица №*****, валидна от 16.12.2018г. до 15.12.2019г.

С оглед доводите, съдържащи се във въззивната жалба, първият очертан спорен въпрос е въпросът относно справедливото обезщетение за репарирание на понесените от ищеца неимуществени вреди.

Отчитайки функционалната обусловеност на задължението на застрахователя по застраховка „Гражданска отговорност“ за обезвреда на пострадалото лице от съдържанието и размера на деликтното обезщетение, дължимо от застрахования делинквент по реда на чл.45 от ЗЗД, то и в хипотезата на упражнено по реда на чл.432 ал.1 от КЗ пряко право е приложим въведеният с чл.52 от ЗЗД принцип за справедливост. Справедливото обезщетяване по смисъла на чл.52 от ЗЗД, както това изрично е прието още в ППВС №4/68г., означава да бъде определен онзи точен паричен еквивалент не само на болките и страданията, понесени от конкретното увредено лице, но и на всички онези неудобствата, емоционални, физически и психически сътресения, които съпътстват същите. В този смисъл размерът на обезщетението за репарирание на претърпените неимуществени вреди следва да се определи при преценка на редица конкретни обстоятелства от обективна и субективна страна. С оглед спецификата на отговорността по чл.45 ЗЗД такива обстоятелства са характерът на увреждането, последиците, възрастта на увредения, общественото му положение. При определяне размера на претърпените неимуществени вреди следва да се има предвид и личният характер на тази претенция, свързана пряко с изживяванията и личността на този, който понася вредите. Релевантни в тази насока са депозираните по делото гласни доказателства, писмени такива – медицинска документация, както и заключението от комплексната съдебномедицинска и автотехническа експертиза в нейната медицинска част.

Съгласно показанията на свидетелите Г. Ц.а и Ц. Ц. – съпруга и син на ищеца, след инцидента А. Ц. е бил в изключително тежко състояние, особено по време на болничния 14-дневен престой, изпитвал силни болки от поставени му тежести, претърпял операция. След изписването му от болница, в продължение на шест месеца бил изцяло в неподвижно състояние „на легло“, напълно зависим от чужди грижи. След това започнал да се предвижва с патерици, впоследствие с една патерица, а понастоящем се предвижвал с помощта на бастун. Инцидентът се отразил негативно и върху психиката му – бил изцяло променен, тревожен, страдал от безсъние.

Показанията на двамата свидетели, преценени и съобразно разпоредбата на чл.172 от ГПК, се кредитират изцяло, като непосредствени и убедителни и преди всичко – подкрепящи се от останалите писмени доказателства – медицинска документация и заключението от комплексната съдебномедицинска и автотехническа експертиза.

От представената медицинска документация /описана и в заключението/, както и съгласно заключението от съдебномедицинската експертиза, непосредствено след инцидента, ищецът е бил откаран в спешно отделение на УМБАЛ „Свети Г.“ ЕАД - гр. П., където е бил консултиран от специалисти, били са проведени множество образни изследвания с цел установяване на травматичните увреждания, след което е бил хоспитализиран в КОТ, където е пролежал за периода 10.06.2019г. - 25.06.2019г. – т.е. – 15 дни. Проведена е необходимата оперативна интервенция, както и медикаментозно лечение. След изписването му има данни до месец март 2021г., за персистираща болкова симптоматика и ограничени движения. След изписване от УМБАЛ „Свети Г.“ ЕАД - гр. П. на ищеца е предписано първоначално да спазва леглови режим, за да щади крайника и снагата, а впоследствие предвижването е следвало да се извършва с помощни средства. Вещото лице е категорично, че счупване фундус апет акули декстра ет марто постериор апетакули декстра е довело до трайно затрудняване движенията на долен десен крайник. Съгласно разясненията на вещото лице д-р Б., дадени в съдебно заседание, възстановителният период е протекъл тежко с оглед моментното състояние на организма. Според вещото лице възстановителният период за такъв вид травматични увреждания е около 6 месеца, но в конкретния случай оздравителният период е траел по-дълго от

нормалното.

При съобразяване конкретния обем преживени болки и страдания от ищеца – посочени по-горе и преценени като обективен критерий, обстоятелството, че се касае за значителна средна телесна повреда, продължителността на оздравителния процес, следва да се приеме, че справедлив паричен еквивалент на понесените и понасяните от А. Ц. страдания е сумата от 80 000лв. При определяне на този размер на обезщетението се съобразява възрастта на пострадалия – 63 –годишен, но трудоспособен, наличието на необходима и приложена оперативна интервенция, дългия болничен престой, дългия период на обездвижване, фактическите и ежедневни неудобства, свързвани с продължителен период на обездвижване и пълна зависимост от чужди грижи, момента на настъпване на ПТП – 2019г.

Не на последно място, като база при определяне на паричното обезщетение за причинени неимуществени вреди служат стандартът на живот в страната и средностатистическите показатели за доходи по време на възникване на увреждането. Нивата на застрахователно покритие, респективно - нормативно определените лимити на отговорност по застраховката „Гражданска отговорност“ на автомобилистите, не са критерий, както и база за определяне размера на обезщетението, но са от значение при определяне размера на обезщетенията за неимуществени вреди и индиция за икономическата конюнктура. А предвидената в чл.492 т.1 от КЗ минимална застрахователна сума за неимуществени и имуществени вреди вследствие на телесно увреждане е 10 420 000лв. Лимитите за отговорността на застрахователя съставляват една от проявите форми на обществено икономическите условия. Обезщетението по правило се присъжда заради възможността да бъдат поправени нанесените вреди. Поправянето на нанесените неимуществени вреди е невъзможно да бъде постигнато чрез заместването с еквивалентно материално благо, поради което обезщетението на неимуществените вреди представлява известно компенсиране на търпените страдания.

По изложените съображения въззивната инстанция приема, че прилагайки разпоредбата на чл.52 от ЗЗД, окръжният съд не е отчел в достатъчна степен вида и характера на претърпените от ищеца болки и

страдания, поради което е изградил необоснован правен извод, че с определеното обезщетение за неимуществени вреди в размер на 50 000лв. ще бъдат репарирани последиците от същото, съобразно въведения от законодателя критерий за справедливост, намиращ приложение и в хипотезата на чл.432 ал.1 от КЗ.

Следващият спорен въпрос, очертан с въззивната жалба, е наличието на съпричиняване. Ответникът - застраховател е упражнил правото си по чл.432 ал.2 от КЗ, като е въвел възражение за съпричиняване от страна на пострадалото лице за настъпване на вредоносния резултат.

В материалноправната норма - чл.51 ал.2 от ЗЗД, е предвидена възможност за намаляване на обезщетението за вреди от деликт, като намаляването на обезщетението е обусловено от наличие на причинна връзка между поведението на пострадалия и произлезлите вреди. Както е посочено в мотивите към т.7 от ТР №1/23.12.2015г. по тълк.д. №1/2014г. на ОСТК, дали поведението на пострадалия е рисково и дали то е допринесло за увреждането, подлежи на установяване във всеки конкретен случай. Съпричиняване е налице, когато освен с поведението на деликвента увреждането се намира в пряка причинно-следствена връзка и с поведението на самия увреден.

Относим към поведение от страна на пострадалия, способстващо за настъпване на вредоносния резултат, е механизмът на ПТП, описан в кемплексната съдебномедицинска и автотехническа експертиза и допълнителни автотехнически експертизи по следния начин: На 10.06.2019г., около 18ч., водачът Н.И.Ц. е управлявал лек автомобил „В. 21214” в северната лента на платното за движение на ул. „*-***“, в с. М. в посока от изток на запад. През това време А. Ц. Ц. е управлявал велосипед в северната лента на платното за движение на ул. „*-***“ в с. М. в посока от запад на изток срещу л.а. „В. 21214”. Пред велосипедиста и срещу л.а. „В. 21214” се е движел сив л.а. „Т.К.“, който е ограничавал видимостта за водача на л.а. „В. 21214” към велосипедиста до един определен момент, в който се е открила видимост, когато разстоянието на л.а. „В. 21214” до мястото на удара е било около 36,83 м. Водачът на л.а. „В. 21214” е реагирал, като екстрено е задействал спирачната система, но въпреки това след около 2,9 секунди е настъпил удар, който е бил неизбежен. Ударът е настъпил в предната дясна

част на л.а. „В. 21214” и в дясната част на велосипедиста. След удара А. Ц. Ц. е паднал на тротоара. Скоростта на л.а. „В. 21214” непосредствено преди задействане на спирачната му система е била около 51 км/ч, а в момента на удара е била около 29 км/ч. Скоростта на велосипедиста е била около 8,7 км/ч. Съгласно заключението от комплексната експертиза, настъпването на удара е вследствие скоростта и пресичане на траектории в конфликтна точка. От техническа гледна точка причина за настъпилото произшествие са: избраната скорост на водача на лекия автомобил – около 66км/ч при нормативно максимално определена за населено място 50км/ч – т.е. – несъобразена скорост, както и движението на велосипедиста Ц. по платното за движение по начин, на място и в момент, когато не е било безопасно. Както заключението от комплексната експертиза, така и заключенията от допълнителните съдебноавтотехнически експертизи /последната видео-техническа/, са категорични в констатацията, че удар не би настъпил, ако велосипедистът се е движел вдясно на платното за движение, без да навлиза в пътната лента на насрещно движещия се автомобил – велосипедистът се е движел по лявата за него /северна/ пътна лента на платното за движение, насрещно на движението. Този механизъм на ПТП се извежда и от показанията на разпитания като свидетел водач на л.а. „В. 21214” – Ц.. Следва да се отбележи и че в самата искова молба ищецът сочи, че се е движел „насрещно“ на движението. Показанията на св. Д., на които се позовава жалбоподателят, не съдържат релевантни данни относно механизма на ПТП – съответно – наличие или липса на съпричиняване от страна на пострадалия.

При така посочения механизъм на ПТП първоинстанционният съд правилно и обосновано е извел извод за наличие на поведение от страна на пострадалия, обективизиращо признаците на съпричиняване на настъпване на вредоносния резултат, а именно – нарушение задължението, визирано в чл.80, т.2 от ЗДвП, от страна на Ц. в качеството му на велосипедист - да се движи възможно най-близо до дясната граница на платното за движение. Правилно са преценени и заключенията от автотехническите експертизи и оплакването на жалбоподателя в тази насока е неоснователно. Имено посоченото поведение /нарушение правилата за движение по чл.80, т.2 от ЗДвП/ е онова конкретно действие на пострадалия, което по безспорен начин обективно е допринесло за настъпване на вредоносния резултат. Преценката за наличие на съпричиняване се извежда именно с оглед на това, че конкретното увреждане не би било причинено, ако пострадалият се бе движел възможно най-близо до дясната граница на платното за движение. Налице са категорични доказателства за причинно-следствена връзка между поведението на пострадалия по време на произшествието и конкретния вредоносен резултат,

за който се претендира обезщетение. Т.е. – установено е, че приносът на пострадалия е конкретен, тъй като релевантен за съпричиняването и за прилагането на [чл.51 ал.2 от ЗЗД](#) е онзи конкретно установен принос на пострадалия, без който не би се стигнало /наред с неправомерното поведение на деликвента/ до увреждането като неблагоприятен резултат. Ето защо първоинстанционният съд правилно е приел, че е налице съпричиняване от страна пострадалия за настъпване на вредоносния резултат.

Неоснователно е оплакването на жалбоподателя, че по отношение на възприетото съпричиняване съдът се е произнесъл по непосредствено възражение за съпричиняване, в нарушение на процесуалните правила, тъй като в отговора на исковата молба ответникът е възразил, че ищецът не се е движел възможно най-близо до дясната граница на платното за движение и че е предприел маневра без да се увери дали няма насрещно движещи се МПС, а в мотивите на решението съдът бил приел, че е основателно възражението на ответника за съпричиняване, изразяващо се в това, че пострадалият се е движел в насрещната лента за движение. Конкретно въведеното възражение с отговора на исковата молба - че ищецът не се е движел възможно най-близо до дясната граница на платното за движение се препокрива с нарушението правилата за движение по пътищата по чл.80, т.2 от ЗДвП – възприето от първоинстанционния съд. Първостепенният съд не се позовал на поведение от страна на пострадалия - внезапно предприемане на завой наляво, без съобразяване с пътната обстановка и атмосферните условия, както се твърди във въззивната жалба.

Правилно първоинстанционният съд е определил и степента на съпричиняване от страна на ищеца. При преценяване приноса на пострадалото лице следва да се извърши в пълна степен съпоставка между тежестта на нарушението на деликвента и поведението на пострадалия, допринесло до настъпване на вредата, за да се установи действителният обем, в който всеки един от участниците е допринесъл за вредоносния резултат. Съпоставимо с поведението – вината на деликвента, който е признат за виновен с влязъл сила съдебен акт, постановен в наказателното производство, за това, че е нарушил правилата за движение по пътищата, визирани в чл.20 ал.2 от ЗДвП, то приносът на пострадалия, който е нарушил правилата за движение, визирани в чл.80, т.2 от ЗДвП в процентно отношение е 50%, както правилно е приел и първоинстанционният съд. /В случая не са налице основание за прилагане на приетото в ТР №1/01.08.2022г. по тълк. дело №1/2021г. на ОСГТК на ВКС./

С оглед на изложено и при определено обезщетение в общ размер от 80 000лв. и съпричиняване в съотношение 50%, дължимото се обезщетение за неимуществени вреди се явява в размер на 40 000лв.

Съгласно заключението от комплексната съдебномедицинска и автотехническа експертиза направените от ищеца разходи, за които са представени доказателства, са в пряка причинно-следствена връзка с травматичните увреждания, получени от ПТП. При посоченото съотношение на съпричиняване 50%, тези разходи в общ размер на 1 938лв., правилно са

присъдени в размер на 969лв.

Неправилно първоинстанционният съд е определил началния момент на дължимост на законната лихва, прилагайки разпоредбата на чл.497 във вр. с чл. 496, ал.1 от КЗ, приемайки, че застрахователят дължи законната лихва за забава, считано от изтичане на 3-месечния срок за произнасяне по направеното на 08.08.2019г. искане за определяне и изплащане на застрахователно обезщетение, т.е. от 08.11.2019г.

Действащата правна уредба изрично регламентира, че застрахователното покритие включва и лихвите по чл.429 ал.2, т.2 от КЗ, тоест застрахователят отговаря за лихвата за забава, когато застрахованият отговаря за тях пред увреденото лице. В чл.429 ал.3 от КЗ е регламентирано, че лихвите за забава на застрахования по ал.2, т.2, за които той отговаря пред увреденото лице, се плащат от застрахователя само в рамките на застрахователната сума /лимита на отговорност/. В този случай от застрахователя се плащат лихвите за забава, дължими от застрахования, считано от датата на уведомяването от застрахования за настъпването на застрахователното събитие или от датата на уведомяване или на предявяване на застрахователна претенция от увреденото лице, която от датите е най-ранна. Следователно отговорността на прекия причинител за лихви, считано от датата на непозволеното увреждане съществува, но същата - по силата на самия кодекс, се поема от застрахователя от един по-късен момент, в който му е станало известно настъпването на застрахователното събитие. Нормата на чл.496 ал.1 от КЗ, съгласно която срокът за окончателно произнасяне по претенция по задължителна застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите е три месеца от нейното предявяване, не променя законовото задължение на застрахователя, визирано в чл.429 ал.2, т.2 от КЗ относно отговорността му за лихвата за забава, когато застрахованият отговаря за тази лихва пред увреденото лице. От своя страна нормата на чл.497 ал.1, т.2 от КЗ визира последиците при „собствена“ забава от страна на застрахователя. В този смисъл върху обезщетението за неимуществени и имуществени вреди в полза на ищеца следва да се присъди законната лихва, считано от 07.08.2019г., като няма спор, а и видно от приложеното известие за доставяне /л.10/ на тази дата застрахователят е получил извънсъдебната застрахователна претенция.

По изложените съображения въззивната жалба се явява частично основателна. Обжалваното решение, ведно с постановеното по реда на чл.247 от ГПК решение, следва да бъде отменено в частта, с която е отхвърлен предявеният иск за неимуществени вреди за разликата над 25 000лв. до 40 000лв., както и в частта, с която е отхвърлен искът за законна лихва върху главницата за периода от 07.08.2019г. до 08.11.2019г. Следва да се присъди допълнително обезщетение за неимуществени вреди в размер на 15 000лв., ведно със законната лихва, считано от 07.08.2019г., както и законната лихва върху главницата от 25 000лв. за периода 07.08.2019г. до 08.11.2019г. В останалата обжалвана част решението, като правилно, следва да бъде потвърдено.

По разноските, сторени в първоинстанционното производство:

От ищцовата страна са претендирани разноски по реда на чл.38 от ЗА. Съразмерно с уважената част от исквете /с оглед изхода на спора пред въззивната инстанция/ се дължат разноски в размер на 3 602,52лв. без ДДС и с ДДС – 4 323,02лв. Или, освен присъденото с обжалваното решение адвокатско възнаграждение по чл.38 от ЗА /1 570,88лв./, следва да се присъди допълнително 2 752,14лв. с ДДС.

Видно от приложения списък на разноските по чл.80 от ГПК /л.1112/ ответникът е сторил разноски общо в размер на 3 058,60лв. Съразмерно с отхвърлената част от претенциите му се дължат разноски в размер на 1 529,30лв. Ето защо решението следва да бъде отменено и в частта, с която А. Ц. е осъден да заплати на ответника разноски над сумата от 1 529,30лв. до 1 884,40лв.

С оглед изхода от спора пред въззивната инстанция и на основание чл.78 ал.6 от ГПК ответното дружество следва да заплати държавна такса в размер на 600лв.

По разноските, сторени във въззивното производство:

От страна на жалбоподателя се претендират разноски по реда на чл.38 от ЗА. При обжалваемия материален интерес – 55 969лв., минималното адвокатско възнаграждение съгласно чл.7 ал.2, т.4 от Наредба №1/09.07.2004г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения е 5 127,52лв. Съразмерно с уважената част от въззивната жалба се дължат разноски в размер на 1 374,20лв. без ДДС, а с ДДС – 1 649,04лв. Евентуално заявеното възражение от страна на въззиваемия за прекомерност на адвокатското възнаграждение /съдържащо се в молба вх. №2931/11.04.2023г./ е неоснователно, тъй като адвокатското възнаграждение се определя по реда на чл.38 от ЗА и съобразно минимално предвиденото такова в Наредба №1/09.07.2004г. и в случая не намира приложение приетото в ТР №6/2012г. на ОСГТК на ВКС.

От страна на въззиваемото дружество се претендира юрисконсултско възнаграждение. Определено съгласно чл.25 ал.2 от Наредбата за заплащане на правната помощ /400лв./ и съразмерно с неуважената част от въззивната жалба му се дължат разноски – юрисконсултско възнаграждение в размер на 292,27лв.

На основание чл.78 ал.6 от ГПК въззиваемото дружество следва да заплати държавна такса за въззивното производство съобразно уважената част на въззивната жалба в размер на 300лв.

Водим от изложеното и на основание чл.271 ал.1 от ГПК, П.ският апелативен съд

РЕШИ:

ОТМЕНЯ решение №260219/27.10.2022г., постановено по търг.д.

№1099/2019г. по описа на окръжен съд П., ведно с постановеното по реда на чл.247 от ГПК решение №260006/17.01.2023г., *в частта, с която* е отхвърлен предявеният от А. Ц. Ц. ЕГН ***** срещу „Д.-О.з.“ ЕАД, ЕИК ***** иск за сумата над 25 000лв. до 40 000лв., обезщетение за неимуществени вреди - болки и страдания от травми разкъсно-контузна рана на лице и „закрито счупване на ацетабулума. Фрактура пелвис. Фрактура фундус ацетабули дестра ет марго пост.ацетабули дестра“, настъпили в резултат на пътнотранспортно произшествие, настъпило на 10.06.2019г. в с. М., обл. П., на ул. „П.“, по вина на Н.И.Ц. ЕГН *****, при управление на МПС - лек автомобил марка и модел „Л.Н.“ с рег. №*****, за което е образувана преП. щета №*****, ведно със законната лихва, считано от 07.08.2019г.; *в частта, с която* е отхвърлен искът върху главницата от 25 000лв. за периода 07.08.2019г. до 08.11.2019г.; *в частта, с която* А. Ц. Ц. ЕГН ***** е осъден да заплати на „Д.-О.з.“ ЕАД, ЕИК ***** разноси за сумата над 1 529,30лв. до 1 884,40лв., вместо което ПОСТАНОВЯВА:

ОСЪЖДА „Д.-О.з.“ ЕАД, ЕИК ***** **ДА ЗАПЛАТИ** НА А. Ц. Ц. ЕГН ***** сумата от 15 000лв., представляваща застрахователно обезщетение за неимуществени вреди - болки и страдания от травми разкъсно-контузна рана на лице и „закрито счупване на ацетабулума. Фрактура пелвис. Фрактура фундус ацетабули дестра ет марго пост.ацетабули дестра“, настъпили в резултат на пътнотранспортно произшествие, настъпило на 10.06.2019г. в с. М., обл. П., на ул. „П.“, по вина на Н.И.Ц. ЕГН *****, при управление на МПС - лек автомобил марка и модел „Л.Н.“ с рег. №*****, за което е образувана преписка щета №*****, ведно със законната лихва върху сумата, считано от 07.08.2019г.; законната лихва върху главницата от 25 000лв. за периода 07.08.2019г. до 08.11.2019г.

ОСЪЖДА „Д.-О.з.“ ЕАД ЕИК ***** **да заплати** на адв. П. К. – САК, на основание чл.38 ал.2 от ЗА, адвокатско възнаграждение за първоинстанционното производство в размер на 2 752,14лв. с ДДС и адвокатско възнаграждение за въззивното производство в размер на 1 649,04лв. с ДДС, за оказано безплатно процесуално представителство на А. Ц. Ц. ЕГН *****.

ОСЪЖДА А. Ц. Ц. ЕГН ***** да заплати на „Д.-О.з.“ ЕАД ЕИК ***** разноси за въззивното производство в размер на 292,27лв. – юрисконсултско възнаграждение.

ОСЪЖДА „Д.-О.з.“ ЕАД ЕИК ***** да заплати в полза на бюджета на съдебната власт държавна такса за първоинстанционното производство в размер на 600лв. и държавна такса за въззивното производство в размер на 300лв.

Решението подлежи на обжалване с касационна жалба пред ВКС в едномесечен срок от връчването му на страните.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____